

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Sponzorovaný přístup k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům

Otázka bezplatné veřejné přístupnosti technických norem rezonuje v odborné i laické veřejnosti poměrně často. Výrazným milníkem jsou pak právní závěry podané Nejvyšším správním soudem České republiky vyjádřené v rámci jeho rozhodovací praxe[1], jakož i unijní judikaturou[2].

Nejen na tyto judikaturní závěry reagoval zákonodárce zákonem č. [526/2020 Sb.](#), kterým se mění zákon č. [22/1997 Sb.](#), o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. [90/2016 Sb.](#), o posuzování shody stanovených výrobků při jejich dodávání na trh, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „novela“), kterou byl s účinky od 1. 1. 2021 do tuzemského práva zaveden institut tzv. sponzorovaného přístupu k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům (dále jen „sponzorovaný přístup“).

Zákonodárce musel v souvislosti s novelou řešit poměrně významné dilema. Z důvodové zprávy k novele vyplývá potřeba „zajistit uživatelům, kteří mají povinnost postupovat podle technické normy, přístup k těmto technickým normám“[3] na jedné straně. Na straně druhé pak byl zákonodárce omezen tím, že „plošný přístup veřejnosti k technickým normám však není možné zajistit, a to z důvodu přijatých mezinárodněprávních závazků spojených s členstvím v evropských a světových normalizačních organizacích. Členství v těchto organizacích znamená povinnost řídit se při poskytování technických norem pravidly těchto organizací, která neumožňují bezplatné poskytování technických norem z důvodu ochrany autorských práv. Případné porušení těchto pravidel by vedlo k vyloučení ÚNMZ, což by mělo pro ČR následek v podobě ztráty přístupu k evropským a mezinárodním technickým normám.“[4]

Nicméně uvedené dilema bylo spíše dilematem iluzorním, neboť shora uvedená pravidla evropských a světových normalizačních organizací „umožňují ... zavést tzv. sponzorovaný přístup, kdy technická norma je pro uživatele zakoupena např. státním orgánem“. Zákonodárce tak mohl konstatovat, že „navrhovaná právní úprava stanovuje povinnost pro ústřední správní úřady zajistit dostupnost závazné technické normy u České agentury pro standardizaci ..., a to způsobem, který neporušuje závazky, které ÚNMZ z členství v evropských a mezinárodních normalizačních organizacích vyplývají“.[5]

Dlužno dodat, že dotčená novela, resp. zavedení tak zásadní a unikátní novoty jakou je sponzorovaný přístup, zůstalo takřka bez zásadnější odborné či laické reakce. Výjimkou je nominace novely v anketě Zákon roku 2020[6], kde nakonec dosáhla na pomyslnou stříbrnou medaili.[7] Smyslem a účelem tohoto příspěvku je proto alespoň rámcově institut sponzorovaného přístupu představit.

II. Česká agentura pro standardizaci

Úvodem budiž řečeno, že podle ustanovení § 5 odst. 1 zákona č. [22/1997 Sb.](#), o technických požadavcích na výrobky a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o technických požadavcích“), je sice garantem tvorby, vydávání a distribuce českých technických norem[8] stát, avšak plnění těchto úkolů zajišťuje Úřad pro technickou normalizaci,

metrologii a státní zkušebnictví (dále jen „Úřad“). Tím však tento příběh nekončí, neboť Úřad využil svého zákonného zmocnění [§ 5 odst. 2 zákona o technických požadavcích] a zřídil Českou agenturu pro standardizaci[9] (dále jen „Agentura“) ve formě státní příspěvkové organizace. Aktuálně je to tedy Agentura, kdo zajišťuje tvorbu, vydávání a distribuci českých technických norem a vede databázi českých technických norem a jiných technických dokumentů [srov. § 5 odst. 2 in fine zákona o technických požadavcích].[10]

Agentura je mj. oprávněna vybírat úplatu za jí vykonávané odborné činnosti a je též správcem poplatku za poskytnutí českých technických norem a jiných technických dokumentů, poplatku za přístup do databáze a poplatku za sponzorovaný přístup k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům [§ 5 odst. 3 zákona o technických požadavcích].

III. Sponzorovaný přístup

Definici sponzorovaného přístupu nalezneme v ustanovení § 6c odst. 1 zákona o technických požadavcích. Z textace tohoto ustanovení vyplývá, že sponzorovaným přístupem „*se rozumí bezplatné poskytování přístupu k české technické normě nebo jinému technickému dokumentu, které jsou pro účely uvedené ve zvláštním právním předpisu závazné, koncovým uživatelům na základě registrace způsobem umožňujícím dálkový přístup*“.

Jinak řečeno, prostřednictvím sponzorovaného přístupu nejsou zpřístupňovány veškeré technické normy nebo jiné technické dokumenty[11], nýbrž pouze ty, které jsou pro účely uvedené ve zvláštním předpisu závazné. Technická norma se v tomto smyslu stává závaznou, pokud se na ni právní předpis odkazuje. Způsob a forma takového odkazu je upravena v legislativních pravidlech vlády[12], a to konkrétně v ustanovení čl. 45a legislativních pravidel vlády, kde je upraven tzv. indikativní odkaz[13], který se použije vždy přednostně před tzv. výlučným odkazem[14].

Sponzorovaný přístup pak zajišťuje nikoliv Agentura, nýbrž příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, do jejichž působnosti spadá zvláštní právní předpis [§ 6c odst. 2 zákona o technických požadavcích], tzn. zvláštní právní předpis, který na technickou normou indikativně nebo výlučně odkazuje.

Jaké ministerstvo nebo jiný ústřední správní orgán zajišťuje sponzorovaný přístup k té které technické normě, tedy kdo je věcným garantem právního předpisu, který odkazuje na technickou normu, určuje zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České socialistické republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „kompetenční zákon“).

Určení příslušného ministerstva můžeme demonstrovat např. s odkazem na výše zmíněnou judikaturu Nejvyššího správního soudu, kde předmětem řízení byly otázky přístupu k technickým normám, na které odkazují stavební předpisy. V tomto případě je příslušným ministerstvem, které je povinno zajistit sponzorovaný přístup k technickým normám, na které odkazují stavební předpisy Ministerstvo pro místní rozvoj, neboť toto je ve smyslu ustanovení § 14 odst. 1 kompetenčního zákona ústředním orgánem státní správy mj. ve věcech územního plánování a stavebního řádu.

Příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady však fakticky sami sponzorovaný přístup nezajišťují. Zákonodárce jim totiž přikazuje, aby sponzorovaný přístup zajistili u Agentury [srov. § 6c odst. 2 in fine zákona o technických požadavcích]. Ostatně takový postup má logiku, neboť jak jsme již výše podali, je to právě Agentura, kdo vede databázi českých technických norem a jiných technických dokumentů.

Ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady ohledně umožnění sponzorovaného přístupu sjednávají s Agenturou dohodu o sponzorovaném přístupu k českým technickým normám a jiným technickým

dokumentům [srov. § 6c odst. 3 zákona o technických požadavcích]. Taková dohoda pak má povahu veřejnoprávní smlouvy ve smyslu ustanovení § 159 a násl. zákona č. [500/2004](#) Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“).[\[15\]](#)

Agentura pro účely zpřístupnění „sponzorovaných norem“ provozuje webový portál pojmenovaný „Sponzorovaný přístup k ČSN“, který je umístěn >>> [zde](#). Prostřednictvím tohoto portálu je pak registrovaným uživatelům reálně umožněn sponzorovaný přístup. Tím je zároveň splněn zákonný příkaz, aby byl sponzorovaný přístup umožněn koncovým uživatelům na základě registrace způsobem umožňujícím dálkový přístup [srov. § 6c odst. 1 *in fine* zákona o technických požadavcích].

IV. Zpoplatnění sponzorovaného přístupu

Jak již uvedeno výše, Agentura je podle ustanovení § 5 odst. 3 zákona o technických požadavcích mj. (tzn. vedle dalších výše uvedených) správcem poplatku za sponzorovaný přístup k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům[\[16\]](#). Výše poplatku je stanovena vyhláškou [srov. ustanovení § 22 odst. 2 zákona o technických požadavcích]; aktuálně vyhláškou Ministerstva průmyslu a obchodu č. [571/2020](#) Sb., kterou se stanoví poplatky za poskytování a přístup k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“), přičemž návrh výše poplatku za sponzorovaný přístup uvedenému ministerstvu předkládá Úřad.

S ohledem na výše uvedené, jakož i s ohledem na pojmenování přístupu coby sponzorovaného přístupu, jistě nepřekvapí, že poplatníkem za sponzorovaný přístup je příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, jak bylo podáno shora [srov. ustanovení § 6d odst. 1 zákona o technických požadavcích], předmětem poplatku je umožnění sponzorovaného přístupu k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům [srov. ustanovení § 6d odst. 2 zákona o technických požadavcích]. Jinak řečeno, zde traktovaný přístup k technickým normám není přístupem bezúplatným, neboť úplata je hrazena, avšak nikoliv koncovým uživatelem, nýbrž věcně příslušným sponzorem.

Jak bylo uvedeno shora, návrh výše poplatku za sponzorovaný přístup Ministerstvu průmyslu a obchodu předkládá Úřad, avšak z ustanovení § 6d odst. 3 zákona o technických požadavcích se podává limitace takového návrhu, když je normováno, že výše poplatku za sponzorovaný přístup činí nejvýše 23 000 000,- Kč za dvanáct po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Zároveň se v dotčeném ustanovení přikazuje, aby konkrétní výše poplatku byla stanovena „na základě počtu zpřístupněných stran české technické normy nebo jiného technického dokumentu a předpokládaného počtu koncových uživatelů“. Z těchto kritérií pak vychází prováděcí vyhláška, resp. její příloha č. 3, která obsahuje tabulku, podle níž se velmi snadno stanoví konkrétní výše poplatku, a to právě pomocí kritéria počtu zpřístupňovaných stran na straně jedné a předpokládaného počtu koncových uživatelů na straně druhé.

Již jen pro pořádek, neboť z uživatelského hlediska to není zcela podstatné, doplníme, že „poplatek za sponzorovaný přístup ... je splatný do 30 dnů ode dne účinnosti dohody o sponzorovaném přístupu“, s tím, že „nezaplatí-li poplatník poplatek včas a ve správné výši, správce poplatku sponzorovaný přístup ... neumožní a poplatková povinnost zanikne“ [srov. ustanovení § 6d odst. 4 zákona o technických požadavcích].

V. Závěr

Co říci závěrem tohoto rámcového představení významného počínu v tuzemském právním řádu, kterým zavedení sponzorovaného přístupu k technickým normám a jiným technickým dokumentům beze sporu je a neopakovat se? Určitě se minimálně sluší kvitovat odvalu zákonodárce vyřešit

poměrně dlouho trvající poptávku koncových uživatelů po zpřístupnění technických norem a jiných technických dokumentů, které jsou prostřednictvím odkazů v právních předpisech závazné, a to způsobem, který umožní dostát mezinárodním závazkům Úřadu, tzn. nediskvalifikují Úřad, coby národní normalizační orgán České republiky při plnění jeho povinností vyplývajících z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána, jakož i povinností vyplývajících z členství Úřadu v mezinárodních a evropských normalizačních organizacích.[\[17\]](#)

Zároveň bude jistě zajímavé sledovat, v jakém rozsahu se začne databáze sponzorovaných technických norem plnit, což koncoví uživatelé jistě ocení, neboť když nic jiného, bude alespoň postaveno najisto, které technické normy (zejména závazné prostřednictvím indikativních odkazů) jsou ve výše uvedeném smyslu závazné.

Mgr. Bc. Patrik Frk,
advokát

[Advokátní kancelář Bártová Frk](#)

Anděl Park
Karla Engliše 3201/6
150 00 Praha 5 - Smíchov

tel.: +420 737 112 242
e-mail: info@akbf.cz

[\[1\]](#) Např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28.5.2015, čj. 1 As 162/2014 - 63, č. 3276/2015 Sb. NSS, www.nssoud.cz.

[\[2\]](#) Např. rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 27. října 2016 ve věci C-613/14 „James Elliott Construction Limited v. Irish Asphalt Limited“, dostupný [zde](#).

[\[3\]](#) Sněmovní tisk 644/0. Parlament České republiky, Poslanecká sněmovna [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=644&CT1=0>.

[\[4\]](#) Tamtéž.

[5] Tamtéž.

[6] Více viz >>> [zde](#).

[7] Reportáž z vyhlášení výsledků této ankety přineslo též [epravo.cz](#).

[8] Soustavu českých technických norem tvoří a) původní české technické normy, b) evropské či mezinárodní normy přejaté překladem a c) evropské či mezinárodní normy přejaté v původním jazyce nebo přejaté schválením k přímému používání [§ 4 odst. 2 zákona o technických požadavcích]. Setkat se lze též s pojmem „harmonizovaná technická norma“ a „určená norma“, k tomu blíže viz ustanovení § 4a zákona o technických požadavcích.

[9] Není-li Agentura zřízena, plní úkoly stanovené v zákoně o technických požadavcích Úřad, avšak s výjimkou umožnění sponzorovaného přístupu [§ 5 odst. 6 zákona o technických požadavcích] a v tomto okamžiku lze pouze spekulovat, že v takovém případě by umožnění sponzorovaného přístupu musela zajistit příslušná ministerstva nebo jiné ústřední správní úřady [k tomu blíže v textu následující kapitoly].

[10] O Agentuře blíže viz >>> [zde](#).

[11] K pojmu „technický dokument“ srov. ustanovení § 3 odst. 2 zákona o technických požadavcích.

[12] Legislativní pravidla vlády. Vláda České republiky [online]. [cit. 2021-04-21]. Dostupné z: <https://www.vlada.cz/cz/ppov/lrv/dokumenty/legislativni-pravidla-vlady-91209/>.

[13] K pojmu „indikativní odkaz“ srov. ustanovení čl. 45a odst. 1 legislativních pravidel vlády.

[14] K pojmu „výlučný odkaz“ srov. ustanovení čl. 45a odst. 2 legislativních pravidel vlády.

[15] K tomu srov. „Veřejnoprávní smlouva je dvoustranný nebo vícestranný úkon, který zakládá, mění nebo ruší práva a povinnosti v oblasti veřejného práva“ [§ 159 odst. 1 správního řádu], nebo „Stát, veřejnoprávní korporace, jiné právnické osoby zřízené zákonem a právnické a fyzické osoby, pokud vykonávají zákonem nebo na základě zákona svěřenou působnost v oblasti veřejné správy, mohou za účelem plnění svých úkolů vzájemně uzavírat veřejnoprávní smlouvy“ [§ 160 odst. 1 správního řádu].

[16] „Příjem z poplatku za sponzorovaný přístup k českým technickým normám a jiným technickým dokumentům je příjmem rozpočtu Agentury“ [§ 6d odst. 5 zákona o technických požadavcích].

[17] Srov. ustanovení § 5 odst. 1 zákona o technických požadavcích.

Další články:

- [Digitální důkazy z webu v soudním řízení: jak doložit, co bylo online zveřejněno?](#)
- [Pokuta 32 mil. EUR pro Dacia/Renault - evropské soutěžní úřady tvrdě došlapují na no-poaching. Měla by Vaše společnost být na pozoru?](#)
- [Rozdělení společného jmění manželů v případech výdělečné činnosti pouze jednoho z manželů](#)
- [Oběť znásilnění má nárok na peněžitou satisfakci](#)
- [Digitalizace AML povinností: jak technologie mění plnění povinností pro tisíce povinných osob](#)
- [\(Ne\)vypořádání předmětu řízení u soudního smíru](#)
- [Nové limity opatrovnického rozhodování v judikatuře ESLP a Ústavního soudu](#)
- [Mimosmluvní odměna při společném zastupování více osob](#)
- [Nepřiznané koalice](#)
- [Společnost s podíly 50:50 - právní rizika patových situací a jejich smluvní řešení](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 34: Jednání za společnost - prokura](#)